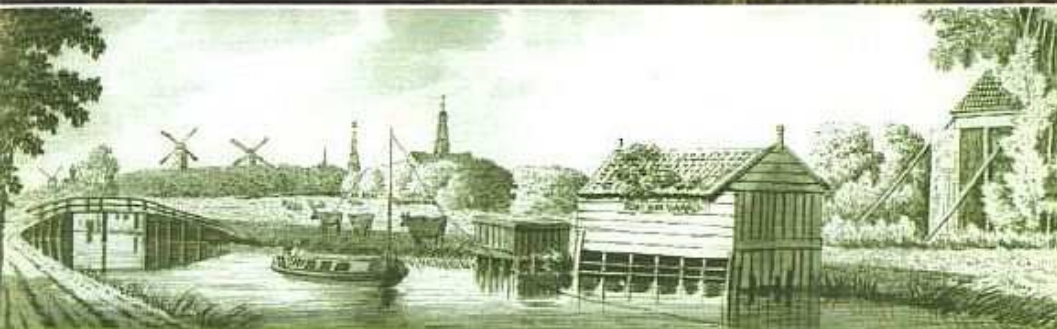

FIETS - EN WANDELKAART

Het Parkenpad

Het Parkenpad is een bezienswaardige, cultuurhistorisch interessante route tussen Haarlem en Aerdenhout.

Het traject loopt van de wijk Oosterhout via de Spanjaardslaan en Eindhoven, over de Leidsevaart via de Munterslaan tot aan het Wethouder Laan park in Aerdenhout. Hiervandaan kan men naar de kust (Zandvoort) via de aantrekkelijke route Juliana Stolberglaan - Aerdenhouts Kopje - Bentveldweg en tenslotte het fietspad parallel aan de Zandvoorterweg.

De kubistisch vormgegeven huizenrijen van Tuinwijk-Zuid omsluiten twee fraai aangelegde, openbare binnentuinen.

Het Parkenpad

De route begint op de hoek van de Spaarnelaan en de Zonne-
laan - Scheltemakade, bij het
Zuider Buiten Spaarne. Rechts
ligt het huizencomplex Tuin-
wijk-Zuid ① uit 1920-1922.

Dit complex is ontworpen door

J.B. van Loghem, die het ideaal van de tuinstad toepaste: eengezinshuizen met voor- en achtertuinen rond twee gemeenschappelijke, openbare parken. Tuinwijk-Zuid werd aangelegd op het voormalige landgoed Oosterhout, dat vanaf 1900 door een particuliere exploitatiemaatschappij als villapark werd geëxploiteerd. Het stedenbouwkundige plan van het gebied is van L.A. Springer, die gebogen lanen met ruime kavels ontwierp.

De Spaarnelaan kruist de Churchillaan en komt via de Linneauslaan uit op de Spanjaardslaan, die uit een oostelijk ② en westelijk ③ deel bestaat. De Spanjaardslaan vormt de zuidelijke begrenzing van de Haarlemmerhout. Nadat de Hout door de Spaanse troepen tijdens het Beleg verwoest was begon Haarlem in 1584 met een grootscheepse herbepanting. De Spanjaardslaan werd vanaf 1665 beplant met linden. Een rigoureuze kaalslag van de imposante allee vond plaats in 1961 (behoudens een stukje van het oostelijke deel), waarna de laan werd herbeplant.

Op de hoek van de Spanjaards-
laan en Wagenweg staan twee
witte panden: 't Vosje ④ en
Villa Uittenbosch, ⑤ gebouwd
in 1911-1914. 't Vosje ging vroeger door het leven als
de herberg Bethlehem. Op Heemsteeds grondgebied werd
geen accijns geheven, vandaar dat de zuidkant van de Hout
aantrekkelijk was voor herbergen.

Op het knooppunt Spanjaardslaan / Wagenweg en Emaus-
laan bevonden zich ooit de hofstede Eindhoven en herberg
Het Dronkemans Huysje. Op deze plaats is in 1793-1794 het
huidige, neoclassicistische Huis met de beelden (of Huize
Eindhoven) ⑥ gebouwd.

Eindhoven ligt letterlijk 'aan het einde van De Hout', daar waar
de strandwal - waarop de Hout ligt - overgaat in de lager gele-
gen veenvlakte. Dit is te zien aan de tuin van Eindhoven. Het
hoge en droge deel dicht bij het huis kreeg een aanleg in Engelse
landschapsstijl. Hiervandaan liep een (nog vaag herkenbare)
kaarsrechte laan die het lager gelegen, natte gedeelte instak, met
hoog opgeschoten essen aan weerskanten, helemaal tot aan de
Leidsevaart. Het natte deel, waar in de winter het grondwater
boven het maaiveld staat, werd beplant met waterminnend
essenhakhout, een oude cultuur voor boerengeriefhout.

Het huidige terrein van
Eindhoven bestaat uit
een openbaar toeganke-
lijk, oostelijk deel (langs
de Wagenweg), en een
afgesloten, westelijk deel
(langs de Leidsevaart)
met de essenhakhout-
begroeiing. Dit is het
Vogelbosje, ⑦ een klein
natuurreservaat met een
bijzondere waterhuishou-
ding en een grote dicht-
heid van broedvogels.

De marmeren sfinxen van Huize Eindhoven.

De betonnen tuinkoepel van Eindhoven ligt tegenwoordig in het Vogelbosje. Deze foto dateert uit 1930.

De route voert verder langs de noordrand van het Vogelbosje, langs het Lyceum Sancta Maria en een manege, en vervolgens via een brug over de Leidsevaart.

Dan de Munterslaan in, die precies in het verlengde ligt van de oude laan in het Vogelbosje en Eindhoven. Vlak voor het spoortunneltje ligt rechts het **Einsteinplantsoen**, ⑧ dat omstreeks 1957 is aangelegd. Het grote rechthoekige gazon is met solitaire bomen beplant, met aan het einde vierkante plantvakken voor rozen, sierheesters en enkele bomen.

Na het spoortunneltje ligt aan de linkerkant het **Van Leeuwenhoekpark** ⑨ met de flat Haarlem Hoog, gebouwd in 1960 en destijds de hoogste woonflat van het land. Verderop sluit dit park via een pad aan op het **Wilgenveldje** ⑩, een overgeschoten hoek, waar de gemeente de natuur haar gang laat gaan.

De Randweg gaan we onderdoor via een fiets- en voetgangers-tunnel. Deze werd ooit door graffiti, vervuiling en onveiligheid geteisterd. In 1988 is de tunnel door leerlingen van Lyceum Sancta Maria aangekleed met een kleurige tegelwand, waardoor hij tegenwoordig een veel vrolijker aanzien biedt.

Huize Oosterduin,
1794.

Het beeld Liggende
Vrouwenfiguur in het
Wethouder Laanpark.

De Munterslaan loopt hierna precies langs de grens Haarlem / Aerdenhout. De route kruist de Oosterduinweg en gaat verder via het Munterslaantje, een fiets- en voetpad door een uit de jaren tachtig daterend complex luxe huizen in de wijk Oosterduin ⑩. Deze wijk ligt op het grondgebied van de vroegere buitenplaats Oosterduin, die in 1750 in bezit kwam van de Amsterdamse patriciër Andries Munter, naar wie de Munterslaan genoemd is. Tuinarchitect Springer projecteerde hier omstreeks 1910 de hoofdwegen: de Burgemeester den Texlaan, de Vondellaan en de Juliana van Stolberglaan.

Aan de overzijde van de Burgemeester den Texlaan strekt zich het Wethouder Laanpark ⑫ uit. Ook dit park is door Springer opgezet (1922). Het centrale veld wordt omsloten door groepen bomen en heesters, die naar de verste punt toe steeds dichterbij elkaar toe komen. Hierdoor lijkt het park groter dan het in werkelijkheid is. Het beeld Liggende Vrouwenfiguur is in 1964 gemaakt door de beeldhouwster Charlotte van Pallandt.

Van steen naar groen

De wegen van en naar Haarlem liggen vanouds voornamelijk in noord-zuid-richting. Er zijn betrekkelijk weinig oost-west georiënteerde wegen en paden. Onder deze dwarsverbindingen zijn een paar fraaie, rustige routes die heel geschikt zijn als recreatieve routes voor fietsers en wandelaars. Het is van groot belang dat deze verbindingen worden behouden, verbeterd of in ere hersteld. Het Parkenpad, de meest zuidelijke oost-westroute op Haarlems grondgebied, is een goed voorbeeld van zo'n traject dat vanuit de stad naar de binnenduinrand voert.

OOST WEST HAARLEM BEST Vereniging Haerlem

De Historische Vereniging Haerlem, opgericht in 1901, is een bloeiende geschiedkundige vereniging met ongeveer 2000 leden. De vereniging richt zich op de bescherming van het Haarlemse culturele erfgoed en het historische stadsgezicht. Sinds 1919 is zij gevestigd in de Hoofdwacht aan de Grote Markt. Van april tot oktober is de Hoofdwacht op zaterdag en zondag van 13.00 tot 17.00 uur gratis te bezoeken.

Historische Vereniging Haerlem
Grote Markt 17
Postbus 1105
2001 BC Haarlem
www.haerlem.nl

Historische Vereniging Haerlem, Werkgroep Parken en Groen
Met dank aan de Archiefdienst voor Kennemerland
Ontwerp en fotografie: Sinas, Haarlem
Deze folder is mede mogelijk gemaakt door de Gemeente Haarlem